

Jegyzőkönyv kivonat

Jelölt neve: Kátai-Urbán Irina Szergejevna

Doktori védés időpontja: 2018. 05.09.

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A Bírálóbizottság megállapította, hogy a jelölt témaválasztása aktuális tudományos problémák megoldására irányult, a kérdés kutatása időszerű és illeszkedik a Katonai Műszaki Tudományok tudományág katasztrófavédelmi kutatási területének kutatási prioritásaihoz.

Az ipari baleseti védelmi tervezési és lakosságvédelmi intézkedések hatékonyságának növelését szolgáló eljárások módszertani kutatása-fejlesztése időszerű tudományos problémát jelent és annak kutatása kiemelt jelentőségű a katasztrófavédelem fejlesztésében.

A jelölt által vizsgált témakör tudományos elemzése a hivatásos katasztrófavédelmi szervezetek, a veszélyes tevékenységet üzemeltető gazdasági társaságok és a lakosság magas szintű védelme szempontjából hozhat olyan műszaki, eljárási és módszertani eredményeket, amelyekkel növelhető a hatósági jogalkalmazás és az üzemeltetői feladat-végrehajtás hatékonysága és szakszerűsége.

A kutatási téma meghatározása és körülhatárolása megfelelő, a jelölt kutatási célkitűzései reálisak voltak. Az alkalmazott korszerű kutatási módszerek, a jelölt szakmai gyakorlata megfelelően segítették a kutatási célok elérését. A tanulmányozott és a felhasznált nemzetközi és hazai szakirodalmat a jelölt megfelelően ötvözte a saját következtetéseivel, kutatási eredményeivel, valamint a gyakorlatban szerzett szakmai tapasztalataival. Eredményei jelentős számú többségében egyszerűs tudományos folyóiratcikkekben, hazai és külföldi konferencia-kiadványban jelentek meg.

Az értekezés tartalmi és formai szempontból magas szinten megfelel a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Doktori Szabályzatában előírtaknak, a tudományos értekezésekkel szembeni követelményeknek. Az értekezés felépítése logikus, nyelvezete szabatos és jól érthető.

A témával kapcsolatban áttekintett szakirodalom mennyisége megfelelő, azt a jelölt helyesen értékelte és használta fel a téma kimunkálásában. A jelölt kutatási eredményeit jelentős számú saját készítésű ábrákkal és táblázatokkal szemléltette.

A jelölt alapos szakszerű elemző, értékelő és szintetizáló munkát végzett. A szerző a kutatási témát korszerű kutatási módszerek felhasználásával és minden részletre kiterjedőleg dolgozta ki. A jelölt tudományos kutatása keretében hiánypótló jelleggel – a második katasztrófavédelmi törvény jogalkalmazási tapasztalataira építve – hatástanulmányt készített, amelyben az súlyos balesetek következményeinek elhárítására szolgáló jog-, intézmény- és eszközrendszer vizsgálata.

Ennek során elvégezte a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kiváltó okainak és következményeinek, továbbá a következmények elhárítására szolgáló védelmi intézkedéseknek a rendszerezését, majd erre alapozva elemző és értékelő kutatómunka alapján szakmai javaslatot dolgozott ki a védelmi tervekkel szemben támasztott műszaki követelmények mennyiségi mérhetőségének biztosítására és a veszélyes anyag felderítési műszaki eszközrendszer fejlesztésére.

Erőssége az értekezésnek a települések ipari katasztrófa veszélyeztetettség-elemzési rendjének kutatása és fejlesztése, amelynek során a jelölt - a települések ipari eredetű veszélyek alapján történő katasztrófavédelmi besorolásának elemzésére alapozva - vizsgálta a katasztrófavédelmi törvény hatálya alá nem tartozó veszélyes tevékenységek általi veszélyeztetettség katasztrófavédelmi célú elemzési eljárását.

Javaslatot tett a települések osztályba sorolásánál veszélyes üzemek esetében történő alkalmazásnál követendő módszertanra, valamint ajánlásokat tett a kapcsolódó települési kockázatbecslési eljárás végrehajtásához.

A jelölt szakmai felkészültségről, és a téma átfogó ismeretéről tett tanúbizonyságot azáltal, hogy javaslatokat fogalmazott meg a súlyos balesetknél azonnal foganatosítandó veszélyes üzemi riasztási és üzemi lakosságvédelmi intézkedések terület kiürítési lakosságvédelmi intézkedések végrehajtási hatékonyságának növelésére, amelyhez felhasználta a jogi szabályozás, a belső és külső védelmi tervek, riasztási és kiürítési gyakorlatok során szerzett tapasztalatait.

A jelölt következtetései és javaslatai megalapozottak. A kutatómunka célkitűzései, módszerei és eredményei egymással összhangban vannak. A disszertáció a jelölt önállóan végzett kutató, elemző, rendszerező munkája, amelynek alapján bizonyította, hogy a jelölt képes az önálló tudományos kutatások végzésére, a megszerzett ismeretanyag alkotó alkalmazására.

A jelölt tudományos kutató munkája eredményeként benyújtott értekezésével, a nyilvános vitán nyújtott teljesítményével **bizonyította** felkészültségét, jártasságát, és az önálló kutatómunkára való alkalmasságát a Katonai műszaki tudományokban. Összességében a Bizottság az értekezést a jelölt önálló alkotó munkájának tartja.

A Bírálóbizottság a jelölt új tudományos eredményének tekinti a következőket:

1. A veszélyes anyaggal foglalkozó üzemek belső védelmi terveinek és okmányrendszerének egységesítése érdekében készített hatástanulmány eredményei alapján meghatározta a veszélyes üzemek belső védelmi terveivel szemben támasztott következmény alapú mennyiségi műszaki követelményeket, valamint a súlyos balesetek hatásainak felderítésére szolgáló műszaki eszközrendszer fejlesztési lehetőségeit.
2. A települések katasztrófavédelmi besorolási eljárásának veszélyes tevékenységeket érintő műszaki megalapozása és fejlesztése érdekében módosító javaslatot dolgozott ki a települések ipari veszélyek általi katasztrófavédelmi veszélyeztetettségének meghatározására alkalmas eljárásra és módszertanra.
3. A hazai veszélyes tevékenységek jelentős része nem tartozik a katasztrófavédelem iparbiztonsági hatóságának felügyelete alá, ezért az érintett veszélyes tevékenységek általi veszélyeztetettség kezelése céljából javaslatot tett a katasztrófavédelmi törvény hatálya alá nem tartozó üzemek területén esetlegesen bekövetkező súlyos baleseti eseménysorok hatásainak meghatározására.
4. A veszélyes üzemek belső és külső védelmi terveinek alkalmazhatósági vizsgálatait, a katasztrófavédelmi szabályozás érvényesülési elemzése, valamint a védelmi terv gyakorlatok tapasztalatainak kritikus elemzését és értékelését követően javaslatot tett a veszélyes üzemben történt balesetet követő hatékony üzemi riasztás és üzemi terület kiürítés végrehajtásához szükséges műszaki szempontrendszer és módszertan fejlesztésére.

A fentiek alapján a Bírálóbizottság javasolja a NKE Doktori Tanácsának, hogy Kátai-Urbán Irina Szergejevna tú. őrnagy részére a PhD tudományos fokozatot a Katonai Műszaki Tudományok tudományágban ítélje oda.